

LA TAFONA DE CONQUES DE PUIGPUNYENT

Un exemple d'iniciativa ciutadana per recuperar i conservar el patrimoni de Tramuntana

Devora la carretera que uneix Puigpunyent i Galilea es troba l'antiga possessió de **Conques**, una possessió emblemàtica del municipi, amb un gran casal en el qual hi ha una tafona on, fins el segle passat, s'hi elaborava oli de forma tradicional. L'abandonament de l'activitat i un procés urbanitzador ple d'irregularitats i gens respectuós amb el caràcter de la possessió, menà aquesta instal·lació al deteriorament progressiu i a una previsible desaparició. De fet, l'edifici va ser objecte de segregacions, i la tafona, venuda per a convertir-la en apartament! Gràcies a la protecció patrimonial de la mateixa, això va ser impossible, i va romandre abandonada molt de temps.

El 2011, arran d'una conversa informal, una veïna de Puigpunyent, Teresa Nieto, conscient del valor patrimonial d'aquesta tafona, decideix emprendre accions per recuperar-la i posar-la en valor, com a futur centre d'interpretació, a disposició dels residents, visitants, escolars, etc .. *“Pretenem obrir un espai de referència mediambiental, a l'empara de la Declaració de Patrimoni de la Humanitat, que permeti aprendre, estimar i conservar la terra, dinamitzar la zona i promocionar els productes locals”*, explicà Teresa Nieto en aquell començament.

Tot i que, d'entrada, el projecte de recuperació presentava importants obstacles administratius, urbanístics i financers, es començà a avançar. L'entitat, *Sublata Causa SL*, liderada per Na Teresa, va posar-se al davant de la iniciativa. Tot seguit, s'hi varen presentar projectes a la convocatòria d'ajudes del Departament de Patrimoni del Consell i al Programa *Leader*; es plantejà la signatura d'un conveni amb l'Ajuntament; es va tancar un contracte de lloguer amb opció de compra amb *Servihabitat* (La Caixa), propietària de la tafona, què en cedia els drets històrics perquè els promotors de la iniciativa poguessin actuar com si fossin propietaris... Finalment, la tafona va ser adquirida, amb la idea de que en un futur passi a ser de propietat d'alguna institució, en principi, de l'ajuntament.

Les tasques inicials anaven bé. La tramitació avançava i les perspectives d'acords amb la administració eren bones, tot aprofitant les possibilitats que ofereix la Llei de Patrimoni. No obstant, a mesura que passava el temps es copsaven les dificultats, derivades sobretot d'obres inadequades realitzades per altres propietaris de l'edifici, les quals requeririen la intervenció de l'administració. L'Ajuntament, per la seva part, assumí part de les despeses de lloguers i materials, a l'espera de que el projecte *Leader* fos aprovat. Finalment, amb aquest suport i el del Departament de Patrimoni concedits, avança la recuperació, tot i dificultats i imprevists motivats per la situació irregular del casal.

La idea és que la rehabilitació sigui completada pel Consell, i la instal·lació passi a ser municipal, amb un acord amb *Sublata Causa* per cobrir les despeses fetes. Tot i la conformitat de l'Ajuntament, es decideix ajornar la compra fins que s'hagi resolt la situació urbanística, atesa la problemàtica de l'indret. Cal recordar, en aquest sentit, que la finca en qüestió està catalogada com a Monument Nacional des de l'any 1949, dins l'inventari de Castells i Torres de defensa, i que està

declarada com a Bé d'Interès Cultural, circumstàncies totes elles que no impediren fa dècades que es segregàs sense intervenció administrativa, entre altres diverses irregularitats, i que es realitzassin obres que han alterat molt significativament les edificacions i l'espai, i que també han perjudicat la tafona. Aquesta situació que ha motivat reiterades denúncies, informes i accions legals per part dels promotors de la conservació d'aquest bé.

Actualment, la situació roman irresolta, tot i la voluntat positiva expressada per l'Ajuntament, i en espera de la necessària actuació del Consell de Mallorca i l'Agència de Disciplina Urbanística. El cas inacabat de l'intent de restauració, conservació i promoció de la Tafona de Conques exemplifica les dificultats de tota mena que impedeixen la protecció eficaç del patrimoni de la Serra, uns béns de valor incalculable què desapareixen dia a dia per l'ambició d'alguns i la insensibilitat i desídia de la majoria de nosaltres. En tot cas, des de **Tramuntana XXI** volem aplaudir el compromís cívic de Teresa Nieto i la gent que l'acompanya, donar-li suport en el seu propòsit i encoratjar les administracions perquè hi posin fil a l'agulla en aquest cas i, en general, perquè evitin activament que la protecció efectiva de la Serra hagi de dependre tant dels esforços desmesurats d'uns pocs ciutadans. Seguim el tema amb atenció, hem fet gestions diverses amb el Consell i l'Ajuntament, i feim vots perquè la Tafona de Conques arribi a ser un motiu d'orgull del poble de Puigpunyent i de tota la Serra.

Per més informació sobre el projecte de la Tafona de Conques podeu consultar la seva pàgina web:

www.tafonadecaonques.es

